

Datum
2023-08-21
Er referens
Fi2023/01693

Vår referens
2023/01124
Handläggare
Rikard Svensson,
Regional bredbandskoordinator

Avsändare
Region Blekinge
Peter Lilja
Regiondirektör

Mottagare
Finansdepartementet

Svar till frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivetsområdet

Inledning

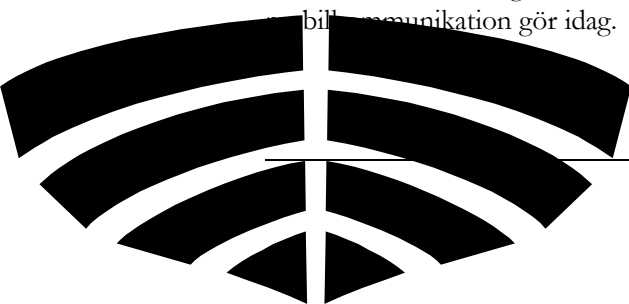
Region Blekinge tackar för möjligheten att inkomma med beskrivning av vårt perspektiv om dagens och framtidens behov av konnektivitet. Ni är välkomna att ta kontakt om ni vill att vi förklarar eller utvecklar något av nedanstående beskrivningar.

Hur kommer det sammantagna behovet av konnektivitet att se ut under de kommande åren?

Idag ser Region Blekinge inget effektivare verktyg än den digitala omställningen för att hantera de utmaningar Blekinge står inför. Detta gäller både Region Blekinge som organisation och Blekinge län. Den digitala omställningen är den största evolutionen sen industrialiseringen med skillnaden att nu påverkas hela samhället och inte bara industrin. En grundförutsättning för digital omställning är en fullt utbyggd, robust och tillgänglig digital infrastruktur som når alla. Behovet är enormt och knappt greppbart med dagens kunskap om behov av konnektivitet. Under pandemin fick många erfara konsekvensen av det ökade beroendet av en tillgänglig och robust digital infrastruktur för att kunna verka och leva.

Under en period har det varit mycket fokus på just själva utbyggnaden av den fasta digitala infrastrukturen där stora utmaningar fortfarande kvarstår. Denna utbyggnadsfokus har bidragit till att fastnätsbranschen i stort missat perspektiven robusthet och tillgänglighet. För att inte tala om målsättning och tillsyn som Region Blekinge än så länge inte sett en tillstymmelse av på fastnätsområdet. Vad är investeringarna värda för en fast digital infrastruktur om den inte är robust och tillgänglig 24/7/365 och vad ska den då användas till?

Om Region Blekinge jämför marknaden för fasta anslutningar med marknaden för mobila anslutningar så är skillnaden enorm på många sätt. Marknaden för mobilbranschen fungera mycket väl och utvecklas med självreglering dvs genom konkurrens och efterfrågan. Den svenska mobilbranschen har utvecklats enormt även ur ett internationellt perspektiv där det är få marknader som kan mäta sig med Sveriges. Hur kan det komma sig att utvecklingen av marknaden av den fasta och mobila branschen skiljer sig så? Om Sverige ska ha bredband i världsklass och vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter så måste marknaden för fast digital infrastruktur fungera lika bra som branschen för mobil kommunikation gör idag.

**REGION
BLEKINGE**

För att möta dagens behov av konnektivitet är det tydligt att flera tillgängliga anslutningsalternativ krävs för att kompensera nivån av robusthet och tillgänglighet i befintlig digitala infrastruktur. Inom några år är det troligt att multipla anslutningar krävas för att möta kraven av konnektivitet.

Det gäller alltså att inte ställa fasta anslutningar och mobila anslutningar mot varandra utan se dessa som komplement till varandra för att erhålla bästa möjliga konnektivitet. De mobila näten är beroende av tillgänglig fast digital infrastruktur för att kunna bygga täckning och kapacitet. De fasta näten kommer alltid att kunna leverera högre överföringskapacitet i de områden där det är utbyggt jämfört med mobilnäten. Mobilnäten kommer alltid att kunna leverera bättre täckning och mobilitet jämfört med de fasta näten. För att leverera bästa möjliga konnektivitet gäller det att nyttja samtliga tillgängliga uppkopplingar för att möta respektive tillämpnings och slutanvändares behov.

Vilka delar av samhällsutvecklingen är viktiga att ta i beaktande?

Samtliga! Idag och än mer i framtiden är hela samhället i stort beroende av tillgång till digital infrastruktur och konnektivitet oavsett tid, plats och geografisk belägenhet. Ur Region Blekinges och Blekinge läns perspektiv är det de mest geografiskt perifera områden som störst behov av konnektivitet föreligger för att kunna möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. Idag är det tyvärr generellt dessa geografiska områden som saknar tillgång till uppkoppling som motsvarar behoven av konnektivitet.

Med tanke på Blekinges utsatthet råder ett generellt större behov av konnektivitet i länet jämfört med många andra delar av landet. En robust och tillgänglig konnektivitet som når alla kan utgöra en god kompensation till de komponenter som länet saknar eller har brist på för att klara dagens och framtidens samhällsutmaningar.

En väl fungerande konnektivitet är viktig för länets utveckling mot för ett hållbart samhälle. Med goda uppkopplingsmöjligheter minskar behoven av fysisk transport, logistik och pendling.

Vilka utmaningar finns för utvecklingen av den grundläggande infrastrukturen?

Hittills har branschen haft allt för stort fokus på etableringsfasen (utbyggnad) samt att skapa geografiska marknader med ensamrätt. Generellt saknas förmågan och intresset att höja blicken för att se vad infrastrukturen ska användas till över tid och anpassa systemet efter det. Den digital omställningen går på många områden i en rasande fart och samhället blir alltmer beroende av en robust och tillgänglig infrastruktur. Idag finns stora brister i robustheten och sårbarheten växer i takt med digital omställning. Region Blekinge anser att digital infrastruktur bör etableras som det femte transportslaget för att erhålla den status och långsiktighet som krävs för att aktivt arbeta med, åtgärda samt förebygga de brister som systemet idag består av.

Det föreligger stort behov av enhetlig tillsyn på kvalitet för att nå ekvivalens oavsett accessform av den digitala infrastrukturen i Sverige.

För att nå bästa möjliga nivå av konnektivitet krävs att all form av digital infrastruktur samverkar. Det gäller att se hela den digitala infrastrukturen som ett sammanhängande system för att maximera nyttoeffekterna och nå bästa möjliga avkastning på investerade medel.

Vilka förutsättningar behöver vara uppfyllda för att möta behoven av konnektivitet?

För att möta behoven av konnektivitet behöver kedjan följas från ax till limpa dvs det är tillämpningen och slutanvändarens behov som måste sättas i första rummet. Idag ligger stort ansvar på respektive aktör som sällan har möjlighet, befogenhet eller förmåga av att se utanför egen sfär. Här krävs att se tillämpningar i ett större perspektiv och beakta hela systemet för att kunna leverera konnektivitet i paritet med dagens och morgondagens behov.

Att analysera resultat från tex Bredbandskollen (Internetstiftelsen) är ett enkelt sätt att mäta nivåer utifrån ett användarperspektiv för att identifiera eventuella brister och behov av åtgärder. Här finns redan idag mätdata för stora delar av landet med en historik från många år tillbaka.

En marknad mår bäst när den fungerar. För en marknad som inte fungerar krävs regleringar för att åtgärda de brister och begränsningar som föreligger för att den ska nå full potential. Här sticker tyvärr Blekinge ut med en osedvanligt svag funktion av befintlig marknad för digital infrastruktur. Mao i Blekinge råder mycket stora behov av att tillse att befintliga och kommande lagar och regler efterlevs och ge förutsättningar att skapa en marknad som fungerar.

Vad behöver olika aktörer bidra med?

Samverkan, samverkan och åter samverkan. Idag har Sverige en fragmenterad marknad för digital infrastruktur vilket inte är främjande för god tillgång till konnektivitet. För att minska kostnaden för utbyggnad, ökad robusthet och tillgänglighet i befintliga och nya nät krävs samverkan mellan branschens aktörer oavsett offentlig, privat eller ideell sektor. Branschen har tydligt visat att de själva inte förmår att skapa tillfredsställande samverkan så här krävs reglering. På så sätt kan processen påskyndas för att nå ökad utbyggnad, robusthet och tillgänglighet till ett minskat investeringsbehov.

Respektive fastnätsaktör behöver ta större ansvar för efteranslutningar. Iom att Sverige idag har en fragmenterad fastnätsmarknad för digital infrastruktur så har respektive fastighetsägare i de allra flesta fall endast en aktör att vända sig till för att erhålla en fast internetanslutning. Fastighetsägaren och är helt utlämnad till den befintliga aktörens vilja och intresse för att erhålla en anslutning. Här behöver förtydligas vilket geografiskt område där respektive aktör ansvarar för samtliga ny- och efteranslutningar.

Även aktörerna som kan göra effekthemtagningar av den etablerade digitala infrastrukturen behöver ta ett större ansvar för ökad tillgång av konnektivitet. I en analys av [sambhällsnyttoeffekter](#) efter etablerad digital infrastruktur, som Region Blekinge gjort, visar det sig att Region Blekinge är en av aktörerna som har möjlighet till de största effekthemtagningarna. Liknande analyser är genomförda i flera län med samma resultat varpå det är rimligt att anta att detta gäller för stora delar eller hela landet.
